

Mutes veselības stāvokļa izmaiņas bērniem, regulāri apmeklējot zobārstu un zobu higiēnistu

Ieva Novika¹, Jūlija Kalniņa^{1,2}, Anda Brinkmane², Inese Ķirpe¹

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Stomatoloģijas institūts, Bērnu nodaļa,

² Zobu terapijas un mutes veselības katedra

Ievads. Galvenais faktors, kas veicina kariesa un periodontālo audu saslimšanu, ir aplikums. Lai gan zobu aplikumu var notīrīt mājas apstākļos, daudziem pacientiem nepietiek motivācijas un iemaņu, lai ilgtermiņā nodrošinātu kvalitatīvu higiēnu. *The American Academy of Pediatric Dentistry* vadlīnijās uzsvērts: "Periodiska mutes dobuma profesionālā higiēna ir nepieciešama, lai samazinātu zobakmens un aplikuma daudzumu, kavētu aplikuma un pigmenta veidošanos un iepazīstinātu jauno pacientu ar zobārstniecības manipulācijām, motivētu un veicinātu zobu un smaganu veselības saglabāšanu."

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija novērtēt kariesa intensitāti, periodonta veselību, mutes higiēnu un salīdzināt izmaiņas pēc 36 mēnešiem bērniem, kuri regulāri apmeklēja zobārstu un zobu higiēnistu. Pētījumā piedalījās 92 desmit gadu veci bērni. Tika noteikts kariesa intensitātes indekss (KPE). Mutes higiēnas stāvokļa novērtēšanai izmantoja vienkāršoto *Greene-Vermillion* indeksu, kas parāda aplikuma un zobakmens daudzumu. Periodonta veselību novērtēja, izmantojot CPITN indeksu. Bērniem tika veikta profesionāla mutes dobuma higiēna. Atkārtota izmeklēšana veikta ik pēc sešiem mēnešiem trīs gadu garumā.

Rezultāti. Vidējais KPE indekss zobiem pēc 36 mēnešiem pieauga no 1,86 (SN - 2,12) līdz 4,42 (SN - 3,23), bet virsmām - no 3 (SN - 3,77) līdz 7,51 (SN - 6,88) ($p < 0,001$). Vidējais *Greene-Vermillion* mutes higiēnas indekss pēc 36 mēnešiem samazinājās no 2,20 (SN - 0,96) līdz 1,47 (SN - 0,59) ($p < 0,001$). Vidējais sekstantu skaits ar veselu periodontu pieauga aptuveni divas reizes - no 1,58 (SN - 2,12) līdz 3,05 (SN - 2,03) ($p < 0,001$). Vidējais asiņojošo sekstantu skaits pētījuma laikā samazinājās no 3,15 (SN - 2,26) līdz 2,30 (SN - 1,90) ($p < 0,016$). Vidējais sekstantu skaits ar zobakmeni pēc 36 mēnešiem samazinājās no 1,26 (SN - 2,04) līdz 0,57 (SN - 1,07), bet šīs izmaiņas nebija statistiski ticamas.

Secinājumi. Regulāri apmeklējot zobārstu un zobu higiēnistu, bērnu mutes higiēnas stāvoklis, tāpat kā periodonta veselība, būtiski uzlabojās. Tomēr kariesa intensitāte bērniem pēc 36 mēnešiem pieauga, tāpēc turpmāk ir nepieciešams atrast tā iespējamus cēloņus, nosakot kariesa risku.